

# Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 15. decembra 2022 - Leto XXXII, št. 50



stran 2

## PORABSKE MALČKE JE V SLOVENSKEM DOMU OBISKAL SVETI MIKLAVŽ



Konec je vsigdar srečen  
stran 4



Našel je tloris svoje hiše  
stran 7



Kak smo popejvali, tak so se pasle  
stran 8

## PORABSKE MALČKE JE V SLOVENSKEM DOMU OBISKAL SVETI MIKLAVŽ

Katoliška cerkev se 6. decembra spominja škofa svetega Nikolaja, ki je z velikodušno ljubeznijo do bližnjega znanilec božiča. Ta dan je za otroke tudi težko pričakovano

skrbela, da je bil dogodek za malčke zares čaroben in nepozaben. Na koncu igre so skupaj z otroki glasno priklicali dobrega moža, ki je v dvorano vstopil spokojno in skrivnostno

porabskim otrokom prišel tudi prihodnje leto.

Kdo pa je bil sveti Nikolaj? Prvi dobri mož, ki v adventnem času obdari otroke, je Miklavž. To se zgodi v noči s 5. na 6. december, ko goduje Nikolaj. Sveti Nikolaj se je rodil ob koncu tretjega stoletja, svoja premožna starša je izgubil že v mladih letih. Podedovano bogastvo je razdelil med reveže, s tem pa postal ljudski simbol skromnosti in obdarovanja. O njem krožijo številne legende, med njimi je tudi darovanje s tremi zlatimi kepami, s katerimi je poskrbel za doto treh hčera siromašnega moža. Zato ga na podobah pogosto spremljajo tri kepe zlata, ki jih je ljudsko pojmovanje kasneje spremenilo v jabolka, ta pa so skupaj z orehi postala



Malčki med ogledom praznične predstave

miklavževanje. Za veselo praznovanje in obdarovanje otrok so tudi letos poskrbeli pri Zvezi Slovencev na Madžarskem, ki je 5. decembra pripravila tradicionalno miklavževanje za otroke iz porabskih vrtcev. V konferenčni dvorani Slovenskega doma se je zbralo nad 80 malčkov skupaj s svojimi vzgojiteljicami. Otroke iz vrtcev Gornji Senik, Števanovci, Sakalovci in Monošter, njihove spremljevalce in goste je pozdravila sekretarka Zveze Slovencev Biserka Bajzek in jih pohvalila, da so bili pridni, zato je Miklavž zanje pripravil presenečenje. Pred obdarovanjem so si vsi ogledali praznično predstavo z naslovom Čisto (ne)navadno darilo v izvedbi Miškinega gledališča. V igri so otroke popeljali v tovarno igrač, kjer škratje izdelujejo darila za vse otroke sveta in kjer se izpolnijo največje skrite želje. S škratoma so se nasmejali in zaplesali, izvedli za želje otrok z vsega sveta ter skupaj zavili čisto nenavadno darilo. Ekipa Miškinega gledališča je po-

ter pozdravil otroke, saj je slišal, da so bili pridni. Malčki iz posameznih vrtcev so Miklavžu zapeli in recitali pesmice, nakar



Potem ko so otroci peli in recitali Miklavžu, so prejeli vrečo sladkarij

so dobili darila z različnimi sladkarijami. Vsi so z veseljem ugotavljali, kaj se skriva v lepi rdeči vrečki. Še skupna fotografija in sveti Miklavž se je počasi poslovil, saj je svoje poslanstvo pri porabskih otrokih opravil. Še prej pa povedal: »Hvala vam dragi otroci, da ste danes prišli. Še veliko otrok nas čaka, tako da vam moram zaželeli samo še en lep in vesel december in srečno novo leto.« Obljubil je, da bo k

osnovni Miklavževi darovi. Miklavž ima v svoji knjigi z zlatimi črkami zapisana imena otrok, ki so bili pridni, neposlušni otroci pa so zapisani s črnimi črkami. Je tudi edini dobri mož, ki s posebnim darilom obdari poredne otroke – v spremstvu parkljev jim prinese šibo miklavževko in jih tako opozori, da morajo biti prihodnje leto bolj pridni.

Nikoletta Vajda-Nagy  
Fotografije: Karel Holec

## SLOVENSKO-MADŽARSKI ODNOSI V LUČI OBLETNIC (DEL NAGOVORA V PARLAMENTU, 5. 12. 2022)

Spoštovani gospod predsednik, cenjeni zbor!  
Hvala za besedo, gospod predsednik.

Slovenija je lansko leto praznovala 30-letnico obstoja, v letu 2022 pa beleži 30. obletnico mednarodnega priznanja, vzpostavitve diplomatskih odnosov in podpisa številnih bilateralnih sporazumov.

Dobrososedski odnosi med Slovenijo in Madžarsko, predvsem pa njun dragocen prijateljski odnos, temeljijo na



vzajemnem spoštovanju, kar je poleg vedno močnejših in vse plodnejših političnih, gospodarskih in kulturnih odnosov med državama zgledno tudi pri obravnavi slovenske skupnosti na Madžarskem in madžarske skupnosti v Sloveniji ter pri razvoju njunih regij, in to ne le v srednjeevropskem

prostoru, temveč tudi v širšem evropskem kontekstu.

V nekem nagovoru ob začetku svojega dela v vlogi parlamentarne zagovornice sem izpostavila, da igrata narodnosti, narodni skupnosti, povezovalno vlogo, kot da bi bili most med državama. V primeru dveh sosednjih držav je ta vloga še bolj poudarjena, vzajemno spoštovanje, priznavanje skupnosti, ki pripada tudi drugemu narodu, pomoč tej skupnosti pri potrebi za njen obstanek ali razvoj, so kazalci stopnje spoštovanja drugega naroda in spoštovanja vredni elementi politike neke države.

Zunanja ministra Madžarske in Slovenije sta pred 30 leti, 6. novembra 1992, sklenila in podpisala okvirni dvostranski sporazum o zaščiti manjšin.

Po zaslugi odločitve obeh vlad in njuni pomoči so se v preteklih letih zgodile številne pozitivne spremembe z vidika slovenske skupnosti na Madžarskem.

Danes že praznujemo obletnice, ki so povezane z našo rastjo, od naše domovine ter matične domovine pa pričakujemo, da nam stojita ob strani pri naših prizadevanjih za ohranjanje našega jezika, kulture, slovenske identitete, za gospodarski razvoj regije in za ohranjanje prebivalcev v naši krajini.

Hvala za vašo vljudno pozornost.

Erika Köleš Kiss,  
zagovornica Slovencev

Lilla Bugán - nova sodelavka Zveze Slovencev na Madžarskem

## Vesela je, da lahko dela za Slovence

Sredi septembra je Zveza Slovencev na Madžarskem dobila novo sodelavko. Nikoletto Vajda - Nagy, ki se je v Slovenskem domu preseli-

sem, kako delo poteka, zato sem zelo vesela, da lahko delam tukaj. Vesela sem tudi, da lahko uporabljam slovenski je-

je pred študijem obiskovala še celoletno šolo slovenskega jezika. »Spomini na študentska leta so res lepi. Letos, ko smo z družino obiskali Ljubljano, sem ugotovila, da je mesto malo drugačno. Obiskali smo tudi živalski vrt, ki pa ga sama v času študija nisem obiskala, tako da je bilo tudi zame to prvič,« je povedala sogovornica, ki je bila vesela, da sta bili med njenim študijem v Ljubljani že njeni sokrajanki in prijateljici, sestri Vajda, ki sta ji pomagali tako pri učenju slovenskega jezika kot nasploh. Sogovornica, ki sicer ne živi več v Sakalovcih, ampak v Monoštru, pojasni, da se v Sakalovce vrača vsak dan, saj pred službo v tamkajšnji vrtec odpelje sina Jožija: »Doma sem že večkrat slišala, da je med igro spregovoril ali pa pel v slovenskem jeziku. Takrat se vključim in nadaljujem pogovor v slovenščini. Doma imamo tudi slovenske knjige, tako da jih prebirava in ga učim novih slovenskih besed. Ker je moj mož Joži Madžar seveda ves čas ne govorimo slovensko, vseeno pa se trudim, da otrok čuti, da je povezan s slovenstvom, da je pripadnik dveh narodov.«

Z Lillo Bugán sva se nato vrnila v njena mlada leta: »Moji najlepši spomini so iz zimskega obdobja, ko je bilo veliko snega in smo se otroci lahko sankali in kepali. Bilo je v sedmem ali osmem razredu, ko smo se pripravljali na praznovanje božiča. Takrat je bil župnik Ferenc Merkli. Vsak dan smo imeli vaje, saj smo se pripravljali, da bomo peli na polnočnici. Pred vajami in po njih smo se s prijatelji dobili na ulici. Takrat smo se kepali, se družili

ter se zabavali.« Vemo, da je sogovornica vrsto let plesala tudi pri sakalovski folklorni skupini, ki je letos proslavila 25-letnico delovanja: »Tudi sama sem v folklorni skupini plesala dvajset let. Bilo je veliko lepih trenutkov, čeprav so bili tudi kakšni manj lepi.

zana.« 25-letnico sakalovske folklorne skupine je pomagala soorganizirati tamkajšnja lokalna slovenska samouprava, ki jo Lilla Bugán vodi že vrsto let. »Poskušamo organizirati prireditve, ki so zanimive za vse generacije, tako



V pisarni na svojem novem delovnem mestu  
(Fotografija: Silva Eöry)

la nekaj pisarn naprej, saj je postala glavna in odgovorna urednica časopisa, ki ga prebirate, je zamenjala Lilla Bugán. Na moje vprašanje, kakšni so njeni prvi vtisi na novem delovnem mestu, je sogovornica odgovorila, da dobri. Glede na to, da je

zik, da lahko delam za porabske Slovence. Tako vodstvo kot sodelavci so zelo prijazni, tako da ni bilo težav pri mojem prilagajanju na nove delovne naloge.« Organiziranje različnih prireditev, pomoč porabskim kulturnim sku-



Lilla z bratrancem in sestrično, ko je slavila svoj 2. rojstni dan.  
(Fotografija: osebni arhiv Lille Bugán)

Imeli smo veliko vaj, pa tudi nastopov. Naše poslanstvo je bilo ohranjati domačo plesno kulturo, jo predstavljati, ne samo v Porabju, ampak tudi zunaj državne meje. Imamo

za mlade kot za starejše. Dobro sodelujemo tudi z občino, tako da velikokrat skupaj pripravimo prireditve. Poleg tega, da podpiramo folklorno skupino, dobro sodelujemo



Ob praznovanju 20-letnice sakalovske folklorne skupine se je Lilla tudi sama zavrtila na odru. (Fotografija: osebni arhiv Lille Bugán)

na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani študirala kulturologijo, je po rodniškem dopustu zdaj prvič dobila možnost, da dela na področju svoje stroke, »zato mi je bilo nekako samoumevno, da se javim na to prosto delovno mesto. Poleg tega sem že ob koncu študija opravljala delovno prakso na Zvezi Slovencev na Madžarskem, tako da mi delo ni bilo tuje. Vedela

pinam tako pri nastopih doma kot v tujini, priprava programov za mlade in starejše, so naloge, s katerimi se bo v prihodnje največ ubadala.

Lilla Bugán, rojena Fashing, je odrasla v Sakalovcih. Po tem ko je prve tri razrede obiskovala v domači vasi, je nadaljevala šolanje v Monoštru, kjer je obiskovala tudi gimnazijo. V Sloveniji je nato preživela šest let, saj



Lilla (levo) je povezovala prireditev ob odprtju razstave del, ki so nastala na 21. mednarodni likovni koloniji v Monoštru  
(Fotografija: Silva Eöry)

res veliko spominov. Tudi dogodki, ki so bili morda žalostni, sčasoma postanejo veseli. Še posebno letos, ko smo proslavljali ta okrogli jubilej, je veliko teh spominov privrelo na dan. Kljub temu, da sama ne plešem več, sem s plesalci še vedno zelo pove-

tudi z domačim gasilskim društvom, seveda pa tudi z obema krovnicama organizacijama Porabskih Slovencev,« je na koncu še izpostavila nova sodelavka Zveze Slovencev na Madžarskem.

Silva Eöry

## PREKMURJE

Nauvi župani

V nedelo, 4. decembra so v 47. od 212. slovenskih občin, od toga jih je sedem v krajini ob Müri, mogli volivci ške gnauk na volišče. Tau se je zgauldilo tam, gé je 20. novembra niti eden od kandidatov za župana nej daubo več kak 50 procentov glasov pa sta se zdaj »zgrabila« dva, steriva sta mela v prvom kraugi najbauptki rezultat. V Pomurji so lidge v drugom kraugi volitev vöodabrali šest županov in eno županjo. Tau se je zgauldilo v Gornji Radgoni, gé je Urška Mauko Tuš z 51,99 % glasov dojobladala Davida Roškara. V Lendavi je gvino nekdešnji župan Janez Magyar, steri je biu na sprtoletnih parlamentarnih volitvaj izvoljeni za poslanca pa je po tistom mogo tapistiti mesto župana. Magyar (55 % glasov), je dojoblado Ivana Koncuta. V edini varaški občini, Murska Sobota, je veliko podporo (65 % glasov) daubo Darko Anželj, steri je dojoblado Andreja Mešiča. V Püconcaj, gé je dozdajšnji župan Ludvik Novak nej več kandidero, so volivci v drugom kraugi vöodaberali med Brankom Ritlopom in Urošom Kamenškom, steri je gvino s prednostjo 48 glasov. Kamenšek je zbrau 1284 glasov (50,95 %), Ritlop pa 1236 (49,05 %). V Občini Rogašovci je gvino Rihard Peurača, steri je daubo 65 % glasov, njegov prautikandidat Martin Ficko pa 35 %. Pri Svetem Juriju ob Ščavnici je bila razlika samo 21 glasov. Telko več jih je vküpnabro Andrej Vrzel, steri je dojoblado dozdajšnjoga župana Antona Slano. V Veržeji, gé so meli najbauptko volilno udeležbo v rosagij, vej pa je prišlo volit skor 74 procentov volivcov, je gvino Drago Legen. Njega je podprlo malo menje kak 54 % tistih, steri so prišli na volišče, njegovoga prautikandidata Rastka Škrjanca pa 46 % volivcov.

Silva Eöry

## KONEC JE VSIGDAR SREČEN

Kak če bi že tü bili božični svetki, kak če bi se pripravljali na sveti večer, takšno razpoloženje je bilau, tak je vse vöogledalo 8. decembra na Generalnom konzulatu v Monoštri, gde so pripravili Pravljični večer za odrasle. Krispan je bijo lepau okinčani, v sejni sobi konzulata so goreli mali posvejtci, na polici je cvetela božična zvezda, steroj vogrski pravijo mikulásvirág. Sobo so napunili vüjam prijetni glasovi harfe, na steroj je čudovite melodije zaigrala Petra Gumilar Černela. Soba se je do zadnjog



Do zadnjega kauta je puna bila sejna dvorana Generalnoga konzulata

ga stauca napunila z lidami iz Prekmurja pa Porabja, steri so čakali na svoj »dar«. Navzauče je najprva pozdravila generalna konzulka Metka Lajnsček, stera se je spaumnila na tau, ka je gnauksvejta bilau dosta prilik, ka so si lidge pripovedjali pravljice (mese), pripovejsti ali kakšne štorige, vej pa inda so več vküper ojdli, si pomagali goškice ali kukarco lüpat. Vsepovsedik se je najšo takšen človek, steri je znau dobro, žmano pripovedati, drugi so ga pa z veseljom poslušali. V veselom decembri so pravljice za dar porabskim vözraščanim lidam prinesli pravljíčarji Metka Celec, Lea Lehner pa Branko Pintarič iz Prekmurja. (Generalna konzulka je opravičila Porabca Akoša Dončeca, steri je betežen grato pa zatok nej mogo nam pripovedjati. Pripravo si je pa pravljico Grüška na kra-

la dvorišča iz zbirke pravljíc Kralič pa lejpa Vida, stera je zapiso Karel Krajcar. Mo ga pa leko vejndrik gnauk drgauč poslušali.)

Besedo je prejkvzela direktorica Pokrajinske in študijske knjižnice iz Murske Sobotte Klaudija Šek Škafar, stera je povedala, ka so pravljice ranč tak za odrasle lidi kak za mlajše. Iz nji se leko vsi kaj navčimo. V pravljicaj najdemo čarobni svejt, v nji nastopajo čüdna bitja pa živali, stera je ranč tak ponašajo kak lidgé. Ka je pa najbolje važno, v pra-

je koršmit pravo, razmetala grajko, sta kozi zdravi gratali, dapa pavra sta se tö vözmirila. Zatok je pa konec srečen, kak vidimo iz zadnji stavkov: »In od tistoga mau so pá bili vsi najbauptki pajdaši. Pa vküper so delali, se veselili pa geli zeldje pa repo do gnešnjoga dneva, če nejso, kak vse živeče na tom svejti, mrli.«

Branko Pintarič je sam napiso pravljico o tom, kak je lisica prejkličila dva kovača, Guslina pa Pištana. Lisica bi rada mejla njina dva črna konja, zatok je njima ponidila medene pogače, stera je küpila na senji iz tisti pejnez, stera je kupinari vkra-dnila. Guslin pa Pišta sta mela iz mlašeči lejt trno lejpe spomine na medene pogače, za njimi so se

njim tak cedile sline kak povau-uden. Zatok sta pa lisici vörvala, ka je v laboškaj prinesla testau za medene pogače, stero naj bi v kovačnici onadva spekla. Lisici pa sta dala konja, ka je prej nazaj pripela. Dapa nej lisice pa nej konja sta nigdar več nej vidla. Navuk pravljice je pa napisani v zadnjom stavki: »Ovak pa je šče itak tak, ka človik najbola gor plača zavolo tistoga, ka ma rad pa v koj vörge.«

Lea Lehner si je pravljico vöodebrala iz knjige Pripovedno izročilo Slovencev v Porabju. Od šteroga mau majo mravle krive tace? je biu naslov njene pravljice, stera je porabska varianta znanoga evropskoga motiva o flajnsni mravli pa ftrglivom škürci. V mravljinjek se zatečejo gejš, lisica pa škürec ali zatau, ka nemajo gesti ali je pa nekaj naganja. Gejša odženejo, ka fejt pika, igla-

sto kosminje ma pa lisici rep poskübé, gda plešejo, vej pa škürec drugo ne dela, samo igra z goslinom. Gda gesti sfa-li, ga lisica prinese, te pa ešče vino tö. Na konci pa te zvejmo, zakoj majo mravle krive noge: »Te so pa že pidjani bili, te so pa že voščili na vekše mesto plesat. Škürec igra, mravle pa lasica plešejo. Sam' ka so mravle male bilé, lasica je



Te večer so nam pravljice pripovedjali (s prave strani) Metka Celec, Branko Pintarič pa Lea Lehner

pa velka bila, pa je te mravle vse küper spoklačila. Pa od tistoga mau mravle majo takše krive tace, ka lasica njim vse tace zmejšala.«

Na konci je Metka Celec povejdala še dve kratki pravljici, potistim smo se pa pri kupici vina, makovi pa orejovi bejglinaj tadale pogučavali. Med poslušalci so bile slovenska zagovornica v vogrskom parlamentu, Erika Köleš Kiss, predsednica Slovenske zveze Andrea Kovács pa predsednica Drüštva porabski slovenski penzionistov Marijana Fodor tö.

Venej sta se med tem časom že napravila trda kmica pa mraz, depa toplina toga večera je nas segrejala domau po pauti, na steroj je svejtla sveklina pravljíc, iz steri se vsigdar leko kaj navčimo. (Kejp na 1. strani: Po pripovedavanji so se pred fotoaparate postavili vsi akterji toga večera)

Marijana Sukič

## PISALI SMO PRED 30. LEJTI

V 25. številki časopisa Porabje, stera je vöprišla 21. decembra 1992, je na drugi strani Ernest Ružič pod naslovom V POGODBI O PRIJATELJSTVU TUDI O NARODNIH MANJŠINAH piso o tom, kak je neka dni pred volitvami v Sloveniji predsednik slovenske vlade in tudi mandatar za nauvo vlado dr. Janez Drnovšek obisko Budimpešto, gé sta z gostitelom, dr. Józsefom Antallom podpisala tudi pogodbo o prijateljstvu in sodelovanju med rosagoma: »Po podpisu, ki ga je spremljalo izjemno veliko število časnikarjev, sta predsednika drug za drugim ocenila Pogodbo o prijateljstvu za izjemno pomembno. Tako glede dvostranskega sodelovanja, kot širše v evropskem prostoru, kamor se postopno uvrščata Madžarska in Slovenija. Ker je Madžarska nekoliko pred Slovenijo, je premier zagotovil dr. Janezu Drnovšku vsestransko pomoč. Tudi pri sodelovanju Slovenije s tako imenovano „višegrajsko trojko“ pa seveda v Svetu Evrope in drugod, kamor se Slovenija namerava pridružiti. Nekako v ozadju, je bil podpis izjave o nameri za sklenitev prostotrgovinskega sporazuma, ki sta ga podpisala minister za industrijo in trgovino Iván Szabó in namestnica slovenskega ministra za zunanje zadeve Vojka Ravbar.«

VES JE ZA MEJNI PREHOD pa je naslov članka, v sterom piše: »28. novembra je na Verici djilejš bijo, gde sé je lüstvo od tistoga pogovarjalo, aj baude mejni prehod na Verici ali nej. Dotejgamau je cejla ves za prehod bila. Dapa zdaj, gda je Zveza Slovencev prošnje stajla poslati ministra Jesenskyna za mejnoga prehoda volo, taše glasi so se čüle, ka prej Veričancom nej tarbej prehod. Na srečo tau nej bilau istino. Steri so tam bili na djilejši, vsakši je na tistom, kak najprvin aj se prehod opré. Kak Jože Hirnök jim tapravao, od tauga, ka se meja opré, od tauga de ves samo asak mejla, nej pa kvar. Neda trbelo tak velkoga kraužiti na Gorenji Senik ali pa na Bajánsenye, če stoj v Slovenijo stje iti. Tau tü leko čaka ves, ka se putij tü napravijo, če stalni prehod baude. Dotejgamau je ves plačala, če so mejo oprli, da pa če se tau posreči pa tak bau kak na Gorenjom Seniki, te vesi tau edan filer nede koštalo. Potejn je Šanji Merkli tapravo, če se te prehod ne opré, te leko čakajo, ka se v Andovca opré, pa te že Veričanci nikdar nedo

meli mejnoga prehoda. Kak se na djilejša vido, od tauga se nej trbej bojati, ka bi ves proto mejnoga prehoda bila.«

KRISPANI ALI KRISPANI? Francek Mukič je etak napiso: »Pred 35. leti sam biüu mali pojbiček, gda je v našo ves tö prišo strašen glas: v Traušči so zamasarili mladoga duhovnika Jánosa Brenne-



ra. Ranč smo se že napalavali na sveti den. Kak pet lejt stari pojbiček sam se trnok zbojo od toga guča: kak je tau leko mogauče, ka ednoga človeka morijo. Zamasarijo. Gospauda kaplana. Tak kak našoga pujčka? sam štondéro tadale. Vej pa tau je don nej mogauče! Na žalost že dugo vejim, ká je vse mogauče na tom svejti. Gospauda Brennera so rejsan zamasarili. Od tistoga mau mi reči «zamasariti koga» strašno dejejo v vöjaj. Pa don, nega bole djenau rejči za tisto, ka se je tisto nauč zgodilo v Traušči, kak dihovnika so zamasarili. Pujčka samo gnauk smeknejo, kaplana Brennera so 32-krat. Tak vögleda, ka so mladi dihovnik na pauti bili režimi. Kak dosta drugi tü po revoluciji leta 1956. Par minut po paunauči je prišo en pojbiček, ka je prej nakak na Židovi naslednje, pa naj bi ma slednjo mazanje gordali. Tisto strašno delo se je na pauti prauti Židovi pripetilo. Preminauč keden so na tistom mesti križ postavili. Znaménje, ka vse se je godilo gnauk svejta. Če rejsan se pá sveti den približava, zdaj ka se o tisti tragični zgodbi pá guči, piše, pá takšo trnok lagvo čüténje mam kak pred 35 lejt. Čakamo nika lejpoga, sveto nauč, pa mi pa tista šanjska nauč v pameti odi. Nej sam

zaištino veseli, kak bi mogo biti par gni pred svetki. Če sam si pred 35 lejt nej znau raztomačiti mordjené enoga dihovnika, gnesnaden ne morem razmeti, kak je tau mogauče, ka samo na Vogrskom usaki den več lüdi bujejo, dojstrelijo, obesijo, zamasarijo...? Kak je tau mogauče, ka se lüstvo skor po cejlom svejti kole? Zdaj, ka božični svejti kauli déjo, ranč tak kak ovak. Te je pa človek rejsan najbolje beštialen stvaur na svejti? Leko ka bi vsakšomi bujtomi človeki mogli križ postaviti kak kaplani Brenneri na Židovi? Kak bi ta naša Zemla vögledala? Kak en gejš, šteroma namesto pikašov križi vö s tejla stogijo? Tau naj bi bila naša prihodnost? Božični križi, nej božične drejve? Križpani, nej krispani? Sveti Baug, te je pa takše tarbej misliti na sveto nauč?! Na pomauč!«

V rubriki NIKA ZA SMEJ, stero je pripravila Irena Barber, pa so bralci na zadnji strani med drugim leko prešteli: »ZAKOJ? Naša Marinka je že sploj čemerna za toga volo, ka se njena Eržika za cejli svejt neške oženiti. Eden den pá naprej vzeme svojo Eržiko pa ji etak pravi: „Dejte mojo, nede dugo, da že pa znauvič fašenek bau, ti si si pa eške nika nej zbrodila. Ka pa čakaš? Ka škeš?“ Naša Eržika pa zdaj etak pravi svojoj materi: „Draga moja mama! Zakoj me pa telko spitavaš pauleg toga? Zakoj je pa tak sila, aj se ge oženim?“ „Zakoj, zakoj?“ pravi naša Marinka. „Zatok, ka ne morem gledati, ka k tebi vrstnice so že vse ločene od možauv, ti si pa eške do pisale nej prišla.“

ZELENA OČALA Naš Ivan je velki šparmajster. Dosta si je premišlavo, kak bi leko krmo prišparo. Krave tak gejo, kak naure. On bi pa malo eške kleta tü rad prišparo. Etak si premišlava eden den v štali, gda ma nika na pamet pride. Nut leti v künjo, gor se opravi, na biciklin skauči pa hajde, v Varaš goni. Za ednomalo je prleto nazaj, s sébe zlüčoč gvant, gor se obleko v domanj oblejko, eden mali pak zgrabo pa v štalo išo. Za edno malo slamo nosi v štalo. Žena misli, ka se ma je pamat zmejšala. Gda je prišla v štalo dojit, vidi, ka krave v jaslina slamo majo na očaj pa očala. Ivan ne čaka, ka bi ga ona pitala, ka je pa tau, povej njej: „Vejš, draga Micka, zelena očala so dobile krave, pa zdaj slamo za friško travo vidijo.“«

Vküppobrala: Silva Eöry

## ŽELEZNA ŽUPANIJA

Krispan

Kak zime nega brezi snega, tak nega božiča brezi krispana. V prejšnji lejtaj so na Vogrsko sploj dosta taši boričov pripelali, steri so slabšo kvaliteto meli kak domanji. Depa zdaj zavolo toga, ka je forint slabi, se že ne spleča trgovcom za boriče evro plačati. Tau je dobro za domanje trgovce, zato ka nedo meli konkurence iz tihinskoga.

Konca novembra se začne sezona krispanov pa drži cejlak do božiča. Tej boriči, ka se tašoga reda odajo, so nej v gauštja vözosejkani, tej so z nasadov, stero so sedem, osem lejt nazaj posadili za krispane (božične jelke). Na Vogrskom od 3000 do 5000 hektarov taši nasadov mam za krispane, največ v Železni, Zalski županiji pa v županiji Somogy. Iz te nasadov se letno od 1,8 do 2 milijauna boričov vözosejka, največ djeličov, srebrni jelk pa normand jelk. Za srebrno jelko od sedem do desetgezero forintov prosijo za mejter, za normand jelko pa še več. Cejne djeliča so se nej trno zvišale, ranč tak so ostale kak lani, 4-6 tisoč forintov prosijo za mejter.

Srebrni pa dosta bola vekši krispan so postavili na srejni Sombotela, depa te je itak bola falejši. Kak vsigdar, vsakšo leto, tauga so tö podarili, zdaj iz Táplánszentkereszt. Kak je lastnik tapravo pred dvajstimi lejtji so posadili flanco od srebrnoga boriča. Kak so lejta šla tak je borič vsigdar vekši grato, vsigdar vekšo sejncjo držo, pa vsigdar menje se je vidlo od njega vö na paut. Za drva so ga šanalivali vöpodrejtji, depa itak so se nikak rejšiti steli od njega. Te je prišla ideja, ka bi bilau, če bi ga ponidili za mesto Sombotel za krispana varaša. Idejo je občina sprejela pa tak so ga te 18. novembra okinčali pa gorpostavili kak krispan varaša Sombotela.

Karči Holec

## OD SLOVENIJE...

*Golob in Orban slovesno zagnala daljnovid Cirkovce-Pince*

Predsednika slovenske in madžarske vlade, Robert Golob in Viktor Orban, sta se v Cirkovcah udeležila slovesnosti ob koncu gradnje daljnovoda Cirkovce-Pince. Projekt 2 x 400 kilovolt-nega daljnovoda je bil končan junija, stal je okoli 160 milijonov evrov, od tega je bilo na voljo 48 milijonov evropskega denarja. Kot je poudaril Robert Golob, gre v marsičem za zgodovinski projekt za Slovenijo, o katerem je poslušal že pred več kot tremi desetletji, ko je končeval študij. Nova povezava je zadnja, ki je manjkala Sloveniji in Madžarski z vsemi sosednjimi državami, je še dodal Golob in poudaril pomembnost sedanjega trenutka in časa energetske krize zaradi vojne v Ukrajini. Viktor Orban pa je med drugim povedal, da je treba narediti vse, da med državama vzpostavijo tudi druge pomembne povezave, pri tem je ciljalo na plinovodno navezavo s Slovenijo in posredno z Italijo, s čimer bi si lahko Madžari zagotovili dostop do alternativnih virov plina.

*Borut Pahor na obisku v Rimu*  
Predsednik republike Borut Pahor se je v Rimu na delovnem kosilu še zadnjič uradno srečal z italijanskim predsednikom Sergiom Mattarellom. »Verjetno bi moral čutiti eno veliko žalost, pa je ne. V mojem srcu vlada ena velika radost, ker sva v času mandata kot dva predsednika in dva prijatelja storila veliko dobrega za dvostranske odnose med državama, ampak še več za prijateljske odnose med dvema narodoma, in to postavila v evropski kontekst,« je dejal slovenski predsednik Pahor, ki se je italijanskemu kolegu Sergiu Mattarelli ob tem zahvalil za odlično sodelovanje in njegovo iskreno prizadevanje za krepitev prijateljskih odnosov med narodoma in državama. Izrekel je tudi upanje, da bosta Mattarella in njegova naslednica Nataša Pirc Musar vzpostavljene dobre odnose nadaljevala.

## IZ NAŠE KÜNJE – MOJI DOBRI MEDENJAKI

Nega lepšoga, gda iz künje zadiši po dobrih keksaj. Sakša familija ma svoje recepte, šteri idejo iz roda v rod. Tak man tüdi ges stari zvezek od mame, notri pa najbauptke kekse pa pogače, štere je sküper pobrala od rodbine pa pajdašov. Sami znate, kak tao ide. Idete na kavo k sausidi, pa van na mizo da neka sladkoga. Ka se zgodi? Domau idete s paperon, na keroga si z rokauf napišete recept. In tak pomali grata toga cejla omara.

Ali v sakši familiji so kakši recepti, šteri so bole pogausto na mizi. Tak so se pri nas v decembri skaus pekli medenjaki. Pa tao nej kakši koli. Tao so bili najbauptki medenjaki na svejti. Non stop smo odili v omaro, pa iz posaude jemali kakši falat. Tak se je zgaudilo, ka so sfalili prle, kak so prazniki prišli. Te je mama pali mejsila v künji, pa spekla par plejof nauvih.

Zdaj san tao pekarijo ges prej zela, pa van dan recept za te dobre medenjake, žmajne pa rahle, ka se van stopijo v ustaj. Zatao pa moj oča pravi:



»Če boš kaj pekla, drüjgo nej trbej kak medenjake!«

Za naše medenjake nücate:

- 500 g ostre mele
- 1 malo žličko sode bikarbone
- 150 g putra ali pa margarine
- 150 g cukra v praji
- 2 bilici
- 150 gramov meda
- cimet (za frtal male žličke)

Iz toga zamejsimo testau, šteroga te zavijemo v folijo ali vrečko ali pa položimo v pokrito posaudu, pa damo v hladilnik za kakši 2 vöri ali še duže. Gda je testau fajn mrzlo, ka se da iz njega fajn delati, napravimo kruglice velke kak orej. V plej damo paper za pečiti ali pa malo namastimo plej, če nemamo papera, pa kruglice notri zložimo. Medenjaki precu narastejo, zatao napravite zadosta placu med njimi.

Gda so medenjaki v pleji, v sredino sirauvoga medenjaka damo frtal oreja ali pa mandelj, lejko pa tudi nika, če nemate radi oreščkov.

Pečemo pri 180 stopinjaj ka gratajo fajn rvaji (v mojon recepti piše 12-15 minut, ali tao je pali odvisno, kakši štedilnik mamo). Gda se medenjaki ohladijo, jih mejte v zaprejtji posaudi. Držijo lejko trno dugo, če jih prle ne pogejte.

No, zdaj mate naš domači recept za dobre medenjake. Vrvlen, ka lejko grata eden tistih, štere do pekli še vaši vnüki.

Pa dober tek iz naše v vašo künjo!

*Simona Rituper*

## Pod Srebrnim brejgom ...

je vse na svoje mesto prišlo. Tak vögleda, ka so se volitve za tau leto zgotovile. Murska Sobota je nauvoga žüpana dobila, Miklaužovo senje je puno lüdi bilau, pacin pa dizel sta malo menje dragša gratala, ministrica za policijo pa po sedmi mejsicaj dela slobaud gemle od svoje funkcije. V parlamenti pomalek tö vse na svoje mesto pride. Njiva šefica je vödala, ka de se njim vkraj od plače trgalo, če nutri v parlamenti nedo sejdli. Na, tistim se tau ma zgoditi, steri nut ne zglasijo, zakoga volo ji v »slüžbo« nede.

Na svojom mesti tö pijača v Ljubljani stodji. Že lejta pa lejta v veselom decembri tak draga gé, kak bi v njoj zlat plavo. Za vrelo vodau, sterij küjano vino pravijo, od 3 do 5 evronov plačati trbej. Pivo ta gor do 7 evronov leko skauči. Ja, za veseldje na poštij dostu pejnež trbej tadati. Bautuši pa znauva na velko lidi radi majo. Akcija!, se leko vsikši den na radioni pa teveni čüje. Rejsan tak vögleda, ka tau iz lübezni do lidi delajo. Depa, kakši mejsic nazaj trbej poglednoti, po tejm se leko vidi pa razmej, kak tau »bautanje« vögleda. Od toga, kak je vse drago gratalo, reklame so nika nej gučale. Zdaj so nazaj na tisto prišli, kak je eden mejsic nazaj koštalo. Vaaaauuu!!! Kakšo farbanje oči pa pameti ranč tak so napravili. Depa, znauva več odajo kak lidam trbej. Sto pri tejm deli najbolje čeden vöspadne? Tisti, steri si bukso napuni.

Kultura eške itak z bole prazno kak puno bukso po Sloveniji ojdi. Istina, ka nauva ministrica za kulturo s svojo ekipo na velke dela, vsevküper se pomalek naprej giba. Najprva za nazaj lagve prakse trbej na nikoj djas-



*Ema Kugler je s svojimi filmi kaulak po cejlom svejti ojdlu. Na največke festivale so go zvali. Tam je vnauge nagrade dobila. Samo njeni slejgen film Človek s senco je na filmski festivalaj 26 velki nagrad daubo. Ovak pa naša Ema nigdar nej nika od filma študejrala. Na visko šaulo za ekonomijo je ojdlu*

ta, ka po tejm de se leko tadale šlau.

Tau se na velke leko čüje. Pri kulturni delavcaj velko vüpanje žive, aj se takše rejsan zgodi. Samo, ka se na tau preveč dugo nede čakalo. Kak je na največko kulturno nagrado v Sloveniji - Prešernovo nagrado - velki slikar, profesor Herman Gvardjančič čako. Pri svoji 80. lejtaj de jo na kulturni svetek, 8. februara 2023, daubo. Ema Kugler je 15 lejt mlajša od Gvardjančiča, depa, kak prva slovenska filmska režiserka, takšo nagrado za svoje življenjsko delo dobi. Njene filme so leko lidge od Australije prej Los Angelesa pa ta doj do Kitajske vidli. Ema Kugler na minimalnoj plači živej.

Minamalne plače se v Sloveniji že skur kak »dober den« čüje. Ta bi v leti 2022 kaulak 750 evronov mogla biti. Zakoga volo pravimo, ka bi

mogla biti? Zato, ka v nisterni firmaj so dosta menje od toga dobivali, eške dobijo. Depa, tau se ne godi samo pod Srebrnim brejgom. Takše se skur po cejlom materi Evropi leko vidi. Ranč v njoj so države svoje filme vöodebrale, steri do v Merki »probal« oscara dobiti. Slovenija je za film Orkester zeleni posvejt gorvužgala. Orkester je na Festivali slovenskoga filma za najbauptšoga biu vözglašeni. Tau se njemi je prva že na festivalaj v Skopji pa Pekingi zgodilo.

Naš Srebrni brej vse lidi trno lepau prosi, aj mer s pirotehniko majo. Tau leto sta že dva mlajša v špitali bila, roke so njima vküper šivali, eden je brezi prstov ostano. Bole aj srca pa düše v svetkaj svejtijo, kak pa petarde, farbaste rakete pa vse takše ka lidam kvar dela.

*Miki Roš*

Evropska unija v moji šoli

## Našel je tloris svoje hiše

V začetku decembra so Mursko Soboto obiskali šolarji z obeh porabskih dvojezičnih osnovnih šol. Mateja Huber, muzejska pedagoginja v Pomurskem muzeju Murska Sobota (PMMS), jim

tobusom prišli šolarji obeh porabskih osemletk. To je že naše drugo srečanje v okviru te kampanje. Prvič sem sama obiskala obe porabski osnovni šoli. Učencem in seveda

toda po mojem dandanes za to nimam več možnosti,« je s smehom na ustih dejala osmošolka, ki je zadovoljna, da lahko porabski šolarji tudi tako lahko bolje spoznavajo Slovenijo, v

sko, malo tudi slovensko, tako da lahko najdejo marsikaj zanimivega. Ko je bila Mateja Huber pri nas, smo se pogovarjali o števanovski cerkvi, izvedeli smo tudi, da je bila



Porabski šolarji so 2. decembra obiskali Pomurski muzej v Murski Soboti (Fotografija: Tomislav Vrečič)



Na spletni strani, ki je nastala v okviru projekta e-documenta Pannonica, je tudi razglednica Gornjega Senika, nastala med letoma 1920 in 1930. Njen avtor je Arthur Szilágyi, fotograf, celovški predstojnik in predsednik društva katoliških fantov. Fotografijo hrani Muzej Savaria

je najprej pojasnila, da lahko od leta 2008 vsi, ki jih zanimajo verodostojni podatki o kulturni dediščini in pomembnih ljudeh iz šestdesetih krajev v Prekmurju in šestdesetih v Železni županiji (med njimi so tudi tri porabski vasi, Gornji in Dolnji Senik ter Števanovci) do teh podatkov brezplačno in javno dostopajo prek posebnega spletnega portala (<https://www.documenta-pannonica.si>). Glavni partner projekta e-documenta Pannonica, ki je nastal v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska 2014–2020, je bil soboški muzej, poleg njega pa so sodelovali še: s slovenske strani Pokrajinski arhiv Maribor ter Zavod za turizem in kulturo Beltinci, z madžarske pa mestni muzej Savaria in Arhiv Železne županije iz Sombotel. »Naš muzej se je prijavil na pobudo oziroma kampanjo Evropske komisije, ki se imenuje Evropska unija v moji šoli. Cilj te kampanje je približati čezmejne projekte šolam, učencem, učiteljem in staršem. Na Evropski komisiji so naš program sprejeli in tako se je začelo sodelovanje z obema porabskima šolama,« je razložila Mateja Huber in dodala, da v Prekmurju v tej kampanji sodelujejo tri osnovne šole, OŠ Franceta Prešerna Črenšovci, OŠ Kuzma in OŠ Sveti Jurij. »Veseli smo, da so v Mursko Soboto danes z av-

tudi učiteljem sem predstavila projekt, ogledali smo si tudi spletni portal, najbolj podrobno podatke iz njihovega kraja,« je še razložila sogovornica. V bazo podatkov so sicer združeni etnološki, arheološki, kulturno-zgodovinski in biografski podatki.



V soboškem gradu je tekla beseda o gradovih (Fotografija: Tomislav Vrečič)

V PMMS so si mladi Porabci ogledali tisti del stalne razstave, v kateri je vsaj delček nekdanje grajske opreme. Na potovanju v preteklost so spoznavali življenje na gradovih, svoje na novo pridobljeno znanje pa so dokazovali s izpolnjevanjem delovnega lista. Pri tem delu sem zmotila Vaneso Šulič, ki obiskuje DOŠ Jožefa Košiča na Gornjem Seniku. Povedala je, da je tokrat prvič obiskala soboški grad. Ali bi sama živela kot graščakinja v takšnem gradu? »Rada bi,

okviru aktualne kampanje pa tudi Železno županijo in Porabje. Po besedah učitelja Laciija Domjana, ki je v Mursko Soboto pripeljal deset učencev s števanovske osnovne šole, v Porabju

naša šola zgrajena leta 1882. Pozneje, ko sem še sam pogledal na spletno stran, sem našel na njem tudi podatke o stanovanju, v katerem živi moja družina. Med dokumenti sem našel tloris, ki je še dandanes takšen, kot je bil nekoč, saj se hiša, ki smo jo kupili pred 12 leti, ni bistveno spremenila.« Tretje srečanje v okviru kampanje Evropska unija v moji šoli bo spet v Porabju. »Na obe šoli bo prišla pisateljica Norma Bale. Vodila bo pripovedovalsko delavnico, v okviru katere bo nastala majhna knjiga, v kateri bodo šolarji zapisali, kaj vse so doživeli in kaj so se naučili v okviru našega druženja. Priložene bodo seveda tudi fotografije,« je ob kocu še pojasnila Mateja Huber. Vsekakor je treba dodati, da je omenjeni spletni portal prav gotovo lahko koristen za vse, ne le za šolarje in njihove učitelje, ampak tudi za turistične delavce, za lokalne skupnosti, pravzaprav za vse, ki jih zanima kulturna dediščina Prekmurja in Železne županije. (Slika na 1. strani: Fotografija Pionirskega doma v Števanovcih, ki je bil zgrajen na začetku šestdesetih let prejšnjega stoletja. Razglednica, ki jo hrani Muzej Savaria, je nastala leta 1968.)

Silva Eöry

## ... DO MADŽARSKE

Težave na trgu naftnih derivatov

Madžarska naftna družba MOL že tretji teden ne dobavlja bencina in plinskega olja manjšim zasebnim bencinskim črpalkam, s katerimi ima pogodbo. Po podatkih MOL-a pomanjkanje prizadene okoli 220 bencinskih črpalk, ki so v lasti približno 190 podjetij. Toda predsednik zveze neodvisnih bencinskih črpalk trdi, da gre za 400 do 440 črpalk po vsej državi. Naftna družba MOL se sklicuje na servisna dela v njeni rafineriji v Százhalombatti, na drugi strani pa utemeljuje neoskrbovanje malih črpalk s tem, da je družba odgovorna za preskrbo po vsej državi, zato mora v prvi vrsti poskrbeti za svoje omrežje bencinskih črpalk. Ve se pa, da se naftna družba MOL ne strinja z reguliranimi cenami naftnih derivatov. Dobro obveščeni viri vidijo v potezi MOL-a namen onemogočiti druge subjekte na trgu naftnih derivatov in priti do še večjega monopola.

Katoliški verniki nadškofije v Veszprému prosijo papeža, naj razreši nadškofa

Približno 3500 vernikov je podpisalo pismo, ki so ga predali vaticanskemu nunciju na Madžarskem in v njem zahtevali, naj papež Frančišek razreši njihovega nadškofa Györgya Udvardyja, ki je bil na to funkcijo imenovan leta 2019. Nesimpatičen je vernikom postal ob obnovi stolne cerkve sv. Mihaela. Iz stolnice, ki je bila zgrajena v neoromanskem in neogotskem stilu, je dal odstraniti barvne vitraže, jih nadomestil z mlečno belimi steklenimi okni, odstranili so tudi vse značilne elemente nove gotike in notranjost stolnice pobarvali na belo. Verniki, ki so bili precej navezani na prejšnjo podobo svoje stolnice, so nezadovoljstvo izražali vse leto, ker njihovim prošnjam niso prisluhnili, so se obrnili na vaticanskega nuncija in šli celo korak dlje ter zahtevali tudi odstranitev nadškofa. Nuncij jim je obljubil, da bo v tej zelo občutljivi zadevi posrednik.

## KAK SMO POPEJVALI, TAK SO SE PASLE

Irinka Földesi, po možej Kovač, v Števanovci živejo, tam, odkec je najlepši pogled na otkovski dau. Če si v künji pri topli peči dolasedemo s kavov v rokej, ranč vö na okno vidimo. Zdaj sem nej emo čas za tau, depa če drügo paut mo odo tam, te gvüšno, ka vösprobam. Depa tau zato vöovadim vam, če bi še stoj na tisto okno sto vögledati, te prvin nutra v ram mora pridti, depa tau je nej



*Irinka ma dosta sveti kejpov*

tak leko, zato ka dvorišče eden velki pes ma na skrbi. Name je nej lajo, depa vertinja prajla, ka tašo se rejdko zgodi.

*- Gda sem vas proso, aj mi pokažete stare kejpve, tau ste prajli, ka nejmate pa ste istino meli, komaj smo najšli deset kejpov, drugi so vse nikan preminauli. Depa tau sem v pamet vzejo, ka sploj dosta sveti kejpov mate kak na stenej, tak v omari. Med tejmi kejpji so taši tö, steri so že fejst stari. Odkec ste te vzele, od koga ste je erbali?*

»Te tjejppe je še moj ati spravo, on je gora na stenau skalu pa od tejtstoga mau je mam. Tau so že fejst stari tjejpji, tau se najbola na okviraj vidi, depa mam novejše tü, stere sem že dja sprajla.«

*- Vaš oča so fejst vörnili bili?*

»Kak oča tak mati pa stara baba. Vsigdar, gda so mogli, so pri meši bili. Oča, gda

je nej v cerkvi bejo, te je v kovačnici delo, zato ka je kovač bejo. Tri dekle smo bile, dostakrat še mi smo v

kovačnici mogli biti, gda je kaj tašo delo oča, ka ma je pomagati trbelo.«

*- Gdeta ste odli k meši, zato ka če ste po pauti šli, te ste velkoga mogli kraužiti?*

»Pejški prejk po sonžetaj dočas, ka smo nej vö na paut prišli tam, kak je Ro-pošica doma. Potejn smo te en tau po pauti šli, gda smo pa do Mijalinoga brga prišli, tam pa te pa po travi cejlak do cerkvi.«

*- Kak je bilau prvin na božič pa kak ste se kredadejvali v adventnom časi?*

»Pri nas vsikšo leto napona bejo krispan, mati pa mi maljši smo ga kinčali, oča ga pa v gauštji vsejko pa

domau prineso. Gda smo še mali bili pa smo vörvali, ka krispan Jezuš prinese, te so nas tašoga reda kraj z daumi poslali, gda so cutjar goravezali.«

*- Gde so oča vsekli krispan?*

»Prvin je tak bilau, gde si ga zagledno, leko si ga vsejko gdekoli, če je nej tvoja gauštja bejla, tau se je tü nej štelo. Depa te je krispan vsigdar djelič bejo, tak če si mejter pa pau ali dvamejtrski djelič nin zagledno, tejtstoga si te domau prineso, zatau je nikdar ništje edno rejč nej pravo.«

*- Gda ste vi mali bili, ka so vam gora na krispan vezali?*

»Djaboka, niši mali cutjar pa če so kakšne fidjice spekli, tiste so tü gorazvezali. Nej je bilau tau, baug vej, kak okinčano, depa mi smo se tauma krispana fejst vese-



*Svete kejppe je največ njeni ata spravo*

lili, že smo komaj čakali, aj božič baude. Gda je advent bejo, te smo pa k zordjenicam odli pa nej samo mi mlajši, naš ati z nami vret. Tašo nej bilau, ka bi nej šli, ka bi doma ostali.«

*- Te vaš mali topel rojstni ram so vaš oča zidali?*

»Nej, oča je nej od tauga rama valaun bejo pa mati



*Irinka pri prvoj spauvedu*

tö nej. Tauga ram so oni dolatjöpili, zato ka moja mati je od Šauštrni valaun bejla, gda sta se z očov oženila, te sta se prišla. Te ram je te še nej tak vögledo kak zdaj, tauga ram so moji stariške tak vönaprajli pa vsigdar nika vcuj so zozidali.«

*- Lejpo mesto je tau, gde ste doma. Če vögledamo na okno, cejli dau pa na drügom tali cejli brejg se lopau vidi.*

»Mena se tøj fejst vidi, tøj sem gorarasla pa gda sem se oženila potistim sem še tadala tøj žejvala z možaum pa z dvömi dekli. Pa sploj mi je nej žau, ka sem doma ostala, od tauga lepšoga mesta bi si tak nej najšla.«

*- Dekle so se oženile, že so na svojom, na žalost moža več tö nega. Vcuj ste se vzeli k tauma, ka ste vsigdar sami?*

»Sprvoga je lagvo bilau, zdaj sem se že vcujvzela, dobro je mena tøj doma, zato ka sem na sovojom,

nikoma sem nej na pauti. Gnauk sem malo vanej, kaulak poglednem, ka je kaj nauvoga, ka dela pes.

Gda mi više pride, te nazaj v ram prejdem pa te znautra delam kaj ali televizijo gledam.«

*- Je kaj tašo, ka vam fali ali dobro bi bilau, če bi meli?*

»Mena tau najbola fali, ka nej mam sausede, tau je najvejša baja. Človek je tak, ka če nikam nedem, te še ranč pripo-

vedjati ne morem z nitjim nej.«

*- Kak bau zdaj pri vas božič, zdaj ka ste sami?*

»Nemo sama, vsikšo leto mam krispan, zato ka dvej dekle domau prejdejo pa trgé vnuki ranč tak. Pa nej samo tašoga reda, ovak me tö poglednejo, v leta cejlo travo mi dolapokosijo, ka mam kaulak rama za kosit.«

*- Ka mate najlepši spomin iz mladi lejt?*

»Tau mi sir napamet prejde, gda smo krave pasli, kak veselo sve s sestrov popejvale. Sledkar že tak bilau, če sva stele ali nej, sva mogle popejvati, zato ka krave so se ovak že ranč nej pasle. Depa več lüstva je pripovedjalo, gda sve müve s sestrov začnile popejvati, te so škir doladjali pa naja so poslušali.«

*(Kejp na 1. strani: Irinka pa mauž s hčerko Tündi pri njej prvoj spauvedu v števanovski cerkvi)*

*Karel Holec*



Od inda v gnešnji čas

## PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ

Srejni Vipavske doline spod velkoga Nanosa varaš Ajdovščina stodji. Po našoj staroj šegi najprva poglednimo od kejc tau ménje pride. Leko povejmo, ka vse vküper se leta 270 začne.

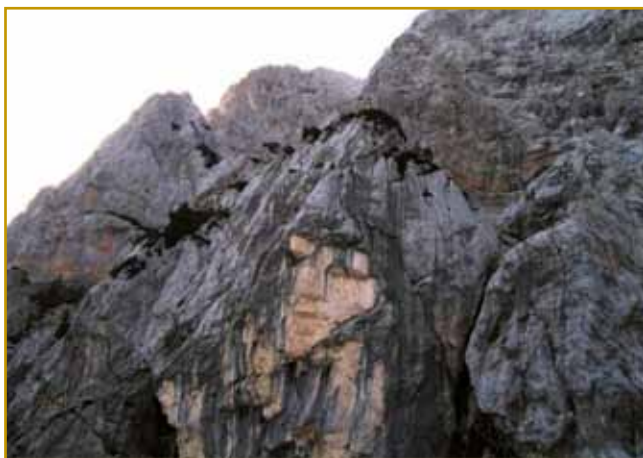


*Velki stolp pa eške neka stari stejn indašnjoga castra se gnesden v Ajdovščini leko vidijo. Zmjes so si lidge rame gor postavljali. Té je eden od štiri na pauti od Emone (gnes Ljubljana) doj do maurdja biu postavljani. Skrak stare rimske poštije so stali. Sodacke, steri so v nji živeli, so karavane z blagom varvali. Kak skur vseposedi na takšni mestaj, so svoje terme tó meli*

V tom leti je Rimski imperij castrum dau gorpostaviti. Castra Ad Fluvium Frigidum so njem ménje dali. Tau bi po naše kak Utrdba skrak Mrzle reke prajli. Castra, castrum pa druge takše rejči smo v naši pripovejsti že srečali. Gnes je takši velki ram

svojimi Huni porüšo. Po Vipavski dolini je do Rima šau. Od velki stejn pa törmov je skur nika nej ostanolo. Krajina je dugo prazna bila. Dokejč so kaulak leta 600 v njau naši stari Slavi

nej prišli. Najšli so velke kamne, skale, stere so od indašnjoga Castra ostanole. Nejsi si mogli brodit, ka neka tak velkoga bi človek leko gorpostavo. Za nji aj bi takše smo Ajdi leko zazidali, vküper postavili. Na, zdaj smo že do toga prišli: (Ajd)ovščina.



*Toj velkoj stejni v goraj Ajdovska dekllica pravijo. Tau je nej človek napravo, narava njena »mama« gé. Depa, dun nam od toga pripovejda, kak velki so Ajdi bili. Velki v človekovej glavej, ka se razmejmo. Ta »glava« je 30 m x 25 m velka. Lidge so inda vörvali, ka njim leko pomore. Zatoga volo so njoj kriij, vijno pa sir nosili*

bole kak grad poznani. Rejč utrdba za »trdi« grad z velikimi pa kustimi stejnami vala. Depa, baukše če si fotografijo poglednemo.

Vse tau je do leta 451 tak bilau. V tom leti je Castro velki Attila s

Depa, sto so Ajdi bili? V mitologiji stari Slavov so je za velke lidi, za velikane meli. Tak velke, ka so »normalne« lidi leko v žepki nosili. Indavsejta je teorija valala, ka Ajdi aj bi za pleme stari Slavov valalo. Ta teorija je

že davnik na nikoj prišla, gnes se vej, ka od mitološki stvaurov pripovejdamo.

Ovak pa po cejli Sloveniji leko kaj takšnoga najdemo, ka so Ajdi napravili. Tau samo od toga nam pripovejda, kak globko so v tau staro mitologijo vörvali. Iz toga so vnauge legende vöprišle. Depa, mi v Ajdovščini pa njeni zgodovini eške eden čas ostanemo. Od tiste prve Ajdovščine skur 800 lejt tamine, gda jo znauva leko v dokumentaj najdemo. Cesar Maksimilijan I. jo za trg dau vözglasiti. S tejm se v njoj dosta vömini. Malo potejm v Ajdovščini na velke fužine rastejo. Fužine so staro ménje za velke peči, v steri so železo »delali«. Tau je dosta pejnepz prineslo. S tejm se furmanstvo tó začne. Na kaulaj so do maurdja pa po drugi krajinaj železo raznok vozili. V tejm se vidi, kak se z enim velkim delom druge »slüžbe« narodijo.

V skur cejлом tom časi so gospaudje Ajdovščine patriarhi iz Ogleja bili pa Goriški grofovge, Beneška republika, Habsbur-



*Soča v Solkani skrak Nove Gorice prejk na Talansko tadale teče. Solkan je indasvejta dosta bole naprej valaun biu kak pa Gorica, ka je eške ves bila. Zaprav, v Solkani so gospaudje bili, ka so Gorico prejkemeli. Tisto Gorico, ka na talanskoj strani granice stodji. Leta 1399 se tau vcejlak vömini. Gorica že varaš grata, Solkan je pa ena ves grato*

ška monarhija pa Talange tó. Kak zvekšoga po vsej slovenski krajinaj so po doilini pa Ajdovščini Törki tó besneli. Ta doj do maurdja pa v krajino Furlanijo na gnešnjoj Talanskom so škeli nut vdariti. Mi po toj »njivoj« pauti iz Ajdovščine tadale demo. Depa, nej po nauvi poštiji, po dolini reke Vipave mo šli. Kak

indašnje vojske, stere so skrak vode mogle biti, ka žejdne ne ostanejo.



*Tak indašnje fužine skrak Ajdovščine vögledajo. Ena viska peč skrak druge stodji, v steri so na velke köjrili, vö iz nji je vrejlo železo teklo. Gnes se vej, ka oprvin se je tau 12. novembra 1561 zgodilo. Gvüšno, ka za takše delo so od cesara iz Beča patent mogli dobiti. Tau za prvo industrijo v Vipavski dolini vala. Ta do leta 1906 je ta meštija živela*

### Z Vipavo do Soče

nin 40 kilmejtrov trbej. Vipava tak ne velke es pa »ojdi«. S tejm že na Talansko pridemo. V krajini, v steroj Slovenci živejo, Furlanija-Julijska krajina se zove. Vsikšo ménje, skrak stere se Vipava v Soči zgotovi, nam od toga pripovejda. Od

se oprvin na brgaj, na mali goraj, na goricaaj naselili. Od naši stari Slavov pripovejdamo, steri

so Gorici ménje dali. Gnes se po talanski Gorizia tó zove. Ja, Talani so našo rejč po svoje prejk napravili. Je pa istina, ka na tom mestu so lidge že prva živeli. Rimske province smo že v Ajdovščini srečali, ranč na mestu gnešnje Gorice se je Via Gemina - stara rimska poštija - doj prauti maurdji obrnula. V tistom časi od Gorice eške ne moremo pa ne smejmo gučati. Kak točkar povejdano, Slavi, prvi Slovenci so tomi imeni »botrina«. Skuzi Gorico reka Soča teče, stera v Sloveniji vö iz zemle privre. Ta za najbole lejpo reko vala. Moramo pa tau tó prajti, zakoj se ranč tak zove. Včeni lidge pravijo, aj bi se po staro slavski Sotca zvala. Tau naj bi iz latinske rejči Sontius vöprišlo. Tau reko, stera preveč brž teče, znamenüje. Kakoli že se je ménje za Sočo vöobračalo, una rejsan brž teče, brgauve dojpere, je doj odnese. Bojne, politične mahinacije so Gorico Talanom v roke dale. V socialističnoj Jugoslaviji je skrak granice Nova Gorica bila napravljena. Gnes se tak pravi: stara Gorica pa Nova Gorica.

V Solkani si trbej brodit, aj po Soči tagor demo ali pa tadoj do maurdja. Cejli teden časa za tau mamu. Mo vidli, kak bau.

Miki Roš

## TARTUFE JE LEŽEJ NAJTI V LESEJ KAK LIKI PAUVATI

Če gučimo od luksuznoga gesti, nam zvün kaviara, ostrige in gausji geter včasik na pamet pridejo tartufi (szarvasgomba). Te »djelenove gobe« majo posabno aromo, trnok žmetno pa je je pauvati. Zvekšoga je moremo najti pod zemlauv v divdjom lesej, pri tom nam leko pomagajo specialno vönavčene svinjé in pisauvge. V slejdnji desetletjtaj pa so agrarni tehnologi gorprišli, kak leko tartufe donk sami pripauvamo. De je pa toma nej vsakši rad.

Gnauksvejta so vse djelenove gobe na svejti gorpobrali na Francuskom, Španjolskom in Taljanskem. Njino kulinarično vrejdnost so spoznali že pred več gezero lejtami, zobston pa so je probavali pauvati. V 1970-i lejtaj se je vse na glavau obrnauło in od tistoga mau do tartufov leko pridejo v takši krajinaj tō, gde v naturi ne rastéjo. Na prvo mesto pri odavanji toga blaga (tau se vej) ranč tak šké priti Kina, nauvi farmi pa grtūjejo v Sövernoj pa Djužnoj Meriki, Djužnoj Afriki, Avstraliji pa Nauvoj Zelandiji in evropskom Mediterani tō.

Djelenove gobe majo 180 fajt, depa samo pet od nji nosi gastronomsko vrejdnost. Najbole iškejo »črne« ali »bejle«, ena kila od prvi košta več kak pau miljauna forintov. Na svejti letno kauli 47 ton tartufov vō z zemlé poškrabajo, ta numera pa z leta v leto naglo rasté.

Pri djelenovi gobaj je nej žma največ vrejden, liki posabna saga. Mikologi (majstri za gobe) pravijo, ka je tau zatok tak, ka bi divjačina ležej najšla tartufe, je na pau zejla, te pa njine falate odnesla dale v druge tale gauške. Zavolo toga je nej čüda, ka za iskanje djelenovi gob eške gnes nücajo takše svinjé pa pisauve, šteri sploy dober naus majo. Najbaukše za tau delo so köče, vej pa tartufi skor tak denejo kak feromoni kanžarov.

S svinjami je tau največša baja, ka vrnau tak radi majo žma od djelenovi gob, kak njino sago. Njine gazde morejo zatok veuko pazko meti, ka bi stvar nej včasik sprašila tartufe. Če sta svinja in iskalec nej dobro nalečeniva, leko napravita trnok veuko škodo

v populaciji djelenovi gob. Zatok gnes že raj nücajo pisauve, na Taljanskem pa so celau dojzapovedali iskanje s pravcami. Iskalec more tō posabno dopüşčenje dobiti.



»Djelenove gobe« je žmetno najti v lesej, za tau se največkrat nücajo posabne svinjé - »Malo se šetam ž njauv,« so šegau meli gučati iskalci, gda je prišla kakša kontrola

Na Francuskom je v 20. stoletji iskanje tartufov furt žmetnejše grtūvalo. Oprvim je najbaukše krajine na nikoj djala prva svetovna bojna, sledik pa süučé in ica. Že od davnik so sprobavali djelenove gobe pauvati tō, vej



Tartufi ali djelenove gobe majo 180 fajt, najbole iškejo črne - ena kila košta više pau miljauna forintov

bi pa s tejm leko najšli svojo bogastvo pod vsakšim rastom, brezov, topov ali leskov. Malo prva, na konci 19. stoletja je pruski (porosz) krau *Vilmoš I.* - kak veuki ljubitel tartufov - vōdau biologi *Alberti Bernhardi Franki*, aj vönajde tehniko pauvanja djelenovi gob. Čednjaki se je tau nej prišikalo, spozno pa je tzv. »mikorizo«, simbiozo gob in drejv. Če rejsan je Frank oprvim brodo, ka so tartufi paraziti in samo zatok nücajo

drejve, ka bi z nji svoj cuker dobile, je sledik gorprišo, ka je té vküpni žitek dober za badva: gobe ranč tak pomagajo drejvam, ka bi z zemlé ležej vōpotegnile svojo gesti.

Eške itak pa ne razmejmo, kak tartufi začnejo réditi svojo »prejo« kauli drejvinoga korenjá pod zemlauv. Vrnau zavolo toga je pauvanje djelenovi gob nikdar nej gvüšno delo, za njega je bole potrebna sreča kak znanje. Gazde na vsakšom farmi ovaške metode nücajo, na svoje skrivnosti pa skrb majo pod sedmimi pečatlinami. Tau čednijo prejkdavajo z roda v rod, če rejsan ranč uni sami ne vejo, ali so njine tehnike rejsan za nüc ali nej.

Tartufi so trnok aklavi, gezeroféle del more cejlak štirati, ka bi zavolé veuki zrasli. Dosta se štejo temperatura, vlaga in kemija v zemlej, tartufe pa leko mautijo druge gobe ranč tak. Moderni »pavri« majo že vse pod kontrolov: v laboratoriji nutcepijo špore od djelenovi gob v korenjé drejv in eške samo te je vō v naturo posadijo, gda že začnejo rasti male gobe. Po tistom se trüdiyo, ka bi »padaštvo« med tartufi in drejvami s kem baukše bilau.

Prvo pripauvano črno djelenovo gobo so v Meriki vō z zemlé skopali leta 1987 v Kaliforniji, od tistoga mau go vnaugi sprobavajo pauvati že v Čili in Argentini tō. Gnesneden že več kak gezero farmov geste zvün Evrope, največša argentinska firma na priliko drži več kak 20 gezero takši drejv, štere so cejplene z mikorizov. Ka je pa najbole špajсно, té Argentinci svojo blago že eksportérajō nazaj v Evropo tō, v cajti, gda pri nas tartufi nemajo sezono.

V prišešnji desetletjtaj de numera gaušk, cejpleni s šporami, trnok naglo rasla po cejлом svejti. Tau znamenjüje, ka do vsikdar več djelenovi gob odavali, in de zavolo toga spadnila cejna tartufov. Leko se zgodi, ka mo za par lejt mi na Vogrskom ranč tak vōskobacane djelenove gobe geli pri nedelskom obōdi.

Tau se vej, ka s tartarskim sausom.

-dm-  
ilustracija: Szilveszter Bartkó


**SPORED SLOVENSkih  
TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV**
**OD 16. DECEMBRA  
DO 22. DECEMBRA**
**PETEK, 16.12.2022, I. spored TVS**

6:20 Odmevi, 7:00 Dobro jutro, Poročila, 10:05 V vrtincu ljubezni, 11:00 Vem! 11:40 TV-izložba, 11:55 Tarča, 13:00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13:25 Raj – neukročni planet: Luangwa – smaragdna dolina, 14:30 Prislunhimo tišini, 14:45 TV-izložba, 15:00 Mostovi – Hidak, 15:35 Hej, hej, Šapice! risanka, 15:40 Mulčki, risanka, 15:50 Skoraj nikoli, 16:20 Infodrom, 16:35 TV-izložba, 17:00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17:20 Ah, ta leta! 17:50 Družina Jazbečjak, risanka, 18:05 Šef doma z Mašo in Petro, 18:20 Vem! 18:57 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Kultura, Vreme, 20:00 V petek zvečer, 21:25 Na lepše, 22:00 Odmevi, Šport, 22:45 Kinoteka: Črni narcis, 0:25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0:50 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Kultura, Vreme, 1:45 Napovedujemo

**PETEK, 16.12.2022, II. spored TVS**

6:00 Napovedujemo, 8:15 Videotrak, 9:30 Žogarija, 10:25 Alpsko smučanje (Ž): Smuk, svetovni pokal, 11:40 Alpsko smučanje (M): Superveslalom, svetovni pokal, 13:20 Šef doma z Mašo: Pečenka v vinu in sirovi buhtlji v obliki smrečice, 14:10 Biatlon (Ž): Sprint, svetovni pokal, 15:40 Ugriznimo znanost, 16:10 O živalih in ljudeh, 16:40 Na vrtu, 17:15 Znova uzreti zvezde, 19:00 Mohamed bin Salman, princ z dvema obrazoma, 19:55 Panorama, 20:15 Gospodarstvo, 20:35 Magnet, 20:55 Revni milijonar, 23:00 Orlek: knap'n'roll, 0:05 Videonoč

**SOBOTA, 17.12.2022, I. spored TVS**

6:20 Odmevi, 7:00 Otroški program, 10:35 Infodrom, 10:50 Osvežilna fronta, 11:20 TV-izložba, 11:40 Ah, ta leta! 12:15 Duhovni utrip, 12:30 Ozare, 12:35 NaGlas! 13:00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13:25 O živalih in ljudeh, 13:55 TV-izložba, 14:15 Podjetno naprej, 14:50 Prislunhimo tišini, 15:10 TV-izložba, 15:30 Rojaki, 15:55 Ambienti, 16:30 Na vrtu, 17:00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17:20 Luka in Lučka, risanka, 17:30 Sobotno popoldne, 18:57 Dnevnik, Slovenska kronika, Utrip, Šport, Vreme, 20:00 Joker, 21:00 Kaj dogaja? 21:30 Ujet, 22:40 Poročila, Šport, Vreme, 23:10 Sedmi pečat: Podlih osem, 1:50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2:15 Dnevnik, Slovenska kronika, Utrip, Šport, Vreme, 3:10 Napovedujemo

**SOBOTA, 17.12.2022, II. spored TVS**

6:00 Napovedujemo, 7:00 Najboljše jutro, 9:20 Avtomobilnost, 10:25 Alpsko smučanje (Ž): Smuk, svetovni pokal, 11:35 Alpsko smučanje (M): Smuk, svetovni pokal, 13:00 Biatlon (M): Zasedovalna tekma, svetovni pokal, 13:40 Nordijsko smučanje: Smučarski tek, sprint, svetovni pokal, 14:10 Biatlon (Ž): Zasedovalna tekma, svetovni pokal, 14:55 Tisoč in en gol, 15:50 Nogomet (M): Tekma za 3. mesto, SP 2022, 17:50 Tisoč in en gol, 18:50 Nordijsko smučanje (M): Smučarski skoki, svetovni pokal, 20:40 Deskanje na snegu: Paralelni veleslalom, svetovni pokal, 22:00 Jan Plestenjak s Simfoniki, 23:55 Videonoč

**NEDELJA, 18.12.2022, I. spored TVS**

7:00 Otroški program, 10:20 Vafļjevi srčki, 10:50 TV-izložba, 11:15 Ozare, 11:20 Obzorja duha, 12:00 Ljudje in zemlja, 13:00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13:25 V petek zvečer, 15:15 Tu je bila Britt-Marie, 17:00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17:20 Bacek Jon, risanka, 17:30 Nedeljsko popoldne, 18:57 Dnevnik, Slovenska kronika, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20:00 Alpe, 21:00 Intervju, 22:00 Poročila, Šport, Vreme, 22:30 Ob 100-letnici rojstva Uroša Kreka: Vita magna, portret skladatelja Uroša Kreka, 23:20

Za lahko noč: Bravo orkester!: A. I. Hačaturjan: Špartak, Simfonični orkester RTV Slovenija in En Shao, 23:40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0:05 Dnevnik, Slovenska kronika, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1:00 Napovedujemo

**NEDELJA, 18.12.2022, II. spored TVS**

6:00 Napovedujemo, 7:00 Duhovni utrip, 7:15 Ugriznimo znanost: Protonska terapija, 7:40 Glasbena matineja: M. Dekleva - J. Pucihar: Zmaj v Postojnski jami, muzikal za otroški zbor in pevca - raperja, 8:10 Po Kolumbiji s Simonom Reevom, 9:10 Ambienti, 9:50 Alpsko smučanje (M): Veleslalom, 1. voznja, svetovni pokal, 11:25 Alpsko smučanje (Ž): Superveslalom, svetovni pokal, 12:30 Nordijsko smučanje (M): Smučarski skoki, svetovni pokal, 14:20 Alpsko smučanje (M): Veleslalom, 2. voznja, svetovni pokal, 14:55 Tisoč in en gol, 15:50 Nogomet (M): Finale, SP 2022, 17:50 Tisoč in en gol, 18:55 Biatlon (M): Skupinski start, svetovni pokal, 20:00 Arena, 21:05 Žrebanje Lota, 21:15 Tutankamon, njegovi zaveznički in sovražniki, 22:15 Vdove, 0:15 Kaj dogaja? 0:55 Videonoč

**PONEDELJEK, 19.12.2022, I. spored TVS**

6:25 Utrip, Zrcalo tedna, 7:00 Dobro jutro, Poročila, 10:05 V vrtincu ljubezni, 11:00 Vem! 11:40 TV-izložba, 11:55 Intervju, 13:00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13:25 Zeleni planet: Svetovi letnih časov, 14:20 S-prehodi: Čezmejne kolesarske poti, 15:00 Dober dan, Koroška, 15:30 Zajček Belko, risanka, 15:35 Pujsa Pepa, risanka, 15:40 Kitka in Gospod Nespečko, 16:05 Z kot Zofka, 16:35 TV-izložba, 17:00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17:20 Podjetno naprej: Misija mlada kohezija, 17:50 Zvit in Zaja, 18:05 Šef doma s Petro: Veganska božična večerja, 18:20 Vem! 18:57 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Kultura, Vreme, 20:00 Tednik, 21:00 Arena, 22:00 Odmevi, Šport, 22:40 Opus: Koprška glasbena kultura, 23:20 Glasbeni večer: Simfonični orkester RTV Slovenija in Ville Matvejeff (J. Sibelius), 0:00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0:25 Dnevni, Slovenska kronika, Šport, Kultura, Vreme, 1:20 Napovedujemo

**PONEDELJEK, 19.12.2022, II. spored TVS**

6:00 Napovedujemo, 7:20 Videotrak, 8:30 Obzorja duha, 9:20 Prislunhimo tišini, 9:50 Alpsko smučanje (M): Veleslalom, 1. voznja, svetovni pokal, 11:00 Dobro jutro, 13:20 Alpsko smučanje (M): Veleslalom, 2. voznja, svetovni pokal, 14:30 Šef doma z Mašo in Petro: Razkošen praznični brunch, 15:10 Na lepše, 15:50 Ljudje in zemlja, 16:50 Tutankamon, njegovi zaveznički in sovražniki, 17:50 Virtuoz V4 + Slovenija, glasbeni šov talentov: Polfinalni nastopi, 19:55 Panorama, 20:15 Črna kronika, 20:35 Magnet, 21:00 Slavnostna podelitev Zoisovih nagrad, 22:15 Iz slovenskih ateljev: Tone Demšar, kipar, 22:40 Podjetno naprej, 23:10 Kinoteka: Lonec za milijon zlatnikov, 0:50 Videonoč

**TOREK, 20.12.2022, I. spored TVS**

6:25 Odmevi, 7:00 Dobro jutro, Poročila, 10:05 V vrtincu ljubezni, 11:00 Vem! 11:40 TV-izložba, 11:55 Tednik, 13:00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13:25 Alpe, 14:30 Duhovni utrip: Blagoslov sočutja, 14:45 TV-izložba, 15:00 Kanape/Kanapé, 15:30 Zajček Belko, risanka, 15:35 Mulčki, risanka, 15:45 Vafļjevi srčki, 16:05 Fircologi, 16:35 TV-izložba, 17:00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17:20 Slovenski magazin, 17:50 Niki Vrum, risanka, 18:05 Šef doma z Mašo in Petro, 18:20 Vem! 18:57 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Kultura, Vreme, 20:00 Vsa bitja, majhna in velika, 20:55 Stoletje Sovjetske zveze, 22:00 Odmevi, Šport, 22:45

Spomini: Karolina Zrim in Mercedes Vukan, 0:35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1:00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Kultura, Vreme, 1:55 Napovedujemo

**TOREK, 20.12.2022, II. spored TVS**

6:00 Napovedujemo, 9:15 Videotrak, 10:30 Dobro jutro, 13:15 Šef doma s Petro: Veganska božična večerja, 13:50 Opus: Koprška glasbena kultura, 14:40 Avtomobilnost, 15:10 Joker, kviz, 16:10 Kaj dogaja? 16:50 Kdo je napisal Sveto pismo, 17:50 Virtuoz V4 + Slovenija, glasbeni šov talentov, 19:55 Panorama, 20:15 Koda, 20:35 Magnet, 20:50 Prelomni dnevi, 22:55 NaGlas! 23:20 Lažni menih in ukradeni nož, 0:45 Videonoč

**SREDA, 21.12.2022, I. spored TVS**

6:25 Odmevi, 7:00 Dobro jutro, Poročila, 10:05 V vrtincu ljubezni, 11:00 TV-izložba, 11:15 Vem! 11:50 TV-izložba, 12:10 Free spirits – Samosvoji, 12:35 TV-izložba, 13:00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13:25 Vsa bitja, majhna in velika, 14:20 Osmi dan, 14:50 Rojaki, 15:15 Mostovi – Hidak, 15:50 Male sive celice, 16:35 TV-izložba, 17:00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17:20 Mestne promenade: Idrija, 17:50 Kumijine živalske zgodbe, risanka, 17:55 Knjižni molj, 18:05 Šef doma s Petro: Medena hišica, 18:20 Vem! 18:57 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Kultura, Vreme, 20:05 Film tedna: Ovna, 22:00 Odmevi, Šport, 22:40 Sveto in svet, 23:40 Mestne promenade: Idrija, 0:05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0:30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Kultura, Vreme, 1:25 Napovedujemo

**SREDA, 21.12.2022, II. spored TVS**

6:00 Napovedujemo, 8:15 Videotrak, 9:30 Kanape – Kanapé, 10:15 Dobro jutro, 12:45 Slovenski magazin, 13:30 Na lepše, 14:10 Šef doma, 14:30 Ambienti, 15:15 Nedeljsko popoldne, 16:50 130 otrok, 17:50 Virtuoz V4 + Slovenija, 19:55 Panorama, 20:15 Zdravje, 20:35 Magnet, 20:50 Žrebanje Lota, 21:00 Na utrip srca: Kresno mesto, 22:05 Božič s sosedi, 23:55 Videonoč

**ČETRTEK, 22.12.2022, I. spored TVS**

6:25 Odmevi, 7:00 Dobro jutro, Poročila, 10:05 V vrtincu ljubezni, 11:00 Vem! 11:40 TV-izložba, 11:55 Arena, 13:00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13:25 Dunajska božična peka: Sladka tradicija nekoč in danes, 14:20 TV-izložba, 14:35 Slovenci v Italiji, 15:05 Brez meja – Határtalan, 15:45 Mulčki, risanka, 15:50 Sobotni krompir, 16:35 TV-izložba, 17:00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17:20 Ugriznimo znanost, 17:50 Niki Vrum, risanka, 18:05 Šef doma z Mašo in Petro, 18:20 Vem! 18:57 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Kultura, Vreme, 20:00 Tarča, 21:00 Zeleni planet: Puščave, 22:00 Odmevi, Šport, 22:40 Osmi dan, 23:10 Dediščina Evrope: Margareta I., kraljica severa, 0:00 Ugriznimo znanost, 0:30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0:55 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Kultura, Vreme, 1:50 Napovedujemo

**ČETRTEK, 22.12.2022, II. spored TVS**

6:00 Napovedujemo, 9:30 Videotrak, 10:45 Dobro jutro, 13:30 Šef doma s Petro: Medena hišica, 14:00 Sveto in svet, 15:10 Mestne promenade: Idrija, 15:50 V petek zvečer, 17:40 Alpsko smučanje (M): Slalom, 1. voznja, svetovni pokal, 19:00 Neznana zgodba o Vatikanu, 19:55 Panorama, 20:10 Znanost in tehnologija, 20:30 Magnet, 20:40 Alpsko smučanje (M): Slalom, 2. voznja, svetovni pokal, 21:45 Avtomobilnost, 22:20 Ambienti, 22:50 Slovenska jazz scena: Koncert ob 50-letnici delovanja New Swing Quarteta, 23:50 Videonoč



Zveza Slovencev na Madžarskem

Vas vabi na

**ADVENTNI KONCERT,**  
ki bo v nedeljo, **18. decembra 2022,**  
po sveti maši v cerkvi na Gornjem Seniku.  
Sveta maša se začne ob 8.15 uri.  
Na koncertu sodeluje:  
**KOMORNI ZBOR ZSM MONOŠTER**

*Vljudno vabljeni!*

A Magyarországi Szlovének Szövetsége  
sok szeretettel meghívja Önt  
az **ADVENTI KONCERTRE,**  
melyre **2022. december 18-án (vasárnap),**  
a szentmise után a felsőszőlőki templomban kerül sor.

A szentmise 8.15 órakor kezdődik.

A koncerten közreműködik:  
a **MSZSZ SZENTGOTTHÁRDI KAMARAKÓRUSA**

*Szeretettel várjuk!*




Zveza Slovencev na Madžarskem in Slovenska narodnostna samouprava Sakalovci  
Vas vabita na

**ADVENTNI KONCERT,**  
ki bo v nedeljo, **18. decembra 2022,** po sveti maši v cerkvi v Sakalovcih.  
Sveta maša se začne ob 9.45 uri.

Na koncertu sodeluje:  
**MEPZ AVGUST PAVEL ZSM GORNJI SENIK**

*Vljudno vabljeni!*

A Magyarországi Szlovének Szövetsége és a szakonyfalui Szlovén Nemzetiségi Önkormányzat  
sok szeretettel meghívja Önt az

**ADVENTI KONCERTRE,**  
melyre **2022. december 18-án (vasárnap),** a szentmise után a szakonyfalui  
templomban kerül sor.  
A szentmise 9.45 órakor kezdődik.

A koncerten közreműködik:  
a **MSZSZ FELSZŐZŐLNÖKI PÁVEL ÁGOSTON VEGYESKATA**

*Szeretettel várjuk!*





*Na povabilo Srečka Mesariča je Porabski trio ZSM nastopil na tradicionalnem koncertu ljudskih godcev in pevcev v Šempasu, ki je bil 26. novembra 2022*

## OTROCI SO USTVARJALI



*Dóra Fábián,  
6 let, vrtec Monošter*



*Ustvarjali so otroci iz vrta Sakalovci*



*Škratki, ustvarjali otroci iz vrta Monošter in Sakalovci*

## Porabje

TEDNIK  
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtrek  
Založnik:  
Zveza Slovencev na Madžarskem  
Za založnika:  
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica  
Nikoletta Vajda-Nagy  
Naslov založnika in uredništva:  
H-9970 Monošter,  
Gárdonyi G. ul. 1.;  
tel.: 94/380-767;  
e-mail: porabje@gmail.com  
ISSN 1218-7062

Tisk:  
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.  
Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,  
Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti,  
Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS  
za Slovence v zamejstvu in po svetu.  
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za  
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR  
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75  
11747068 20019127 00000000,  
SWIFT koda: OTPVHUHB